

Repoveden kansallispuiston yritystutkimus 2013

Översättning: Pimma Åhman

Kansikuva: Retkeilijä tauolla Mustalamminvuorella. Kuva: Piia Mäkilä.

ISO 14001

© Metsähallitus, Vantaa 2017

ISSN-L 1235-8983

ISSN (verkkajulkaisu) 1799-5388

ISBN 978-952-295-183-0 (pdf)

Mirja Nylander ja Sanna Paasonen

Repoveden kansallispuiston yritystutkimus 2013

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

METSÄHALLITUS

JULKAISIJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	7.4.2017
TOIMEKSIANTAJA	Metsähallitus	HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	
LUOTTAMUKSELLISUUS	Julkinen	DIAARINUMERO	MH 341/2017/05.02
SUOJELUALUETYYPPI/ SUOJELUOHJELMA	kansallispuisto, Natura 2000 -alue, yksityinen luonnonsuojelualue		
ALUEEN NIMI	Repoveden kansallispuisto, Aarnikotkan metsän luonnonsuojelualue		
NATURA 2000 -ALUEEN NIMI JA KOODI	Repovesi FI 0424001		
ALUEYKSIKKÖ	Etelä-Suomen luontopalvelut		
TEKIJÄT	Mirja Nylander ja Sanna Paasonen		
JULKAISUN NIMI	Repoveden kansallispuiston yritystutkimus 2013		
TIIVISTELMÄ	<p>Yritystutkimuksen tavoitteena oli kerätä Metsähallituksen yhteistyöyrittäjien näkemyksiä luontomatkailusuunnitelman teon pohjaksi. Tutkimuksella kartoitettiin yrittäjien matkailutoimintaa sekä kansallispuistoon liittyviä kehittämistarpeita ja selvitettiin yhteistyön toimivuutta.</p> <p>Tässä yritystutkimuksessa haastateltiin 12:ta Repovedellä liiketoimintaansa harjoittavaa yritystä. Repoveden kaltaisen nuoren kansallispuiston tarjoamiin mahdollisuuksiin pohjautuva matkailun liiketoiminta on suurelta osin vielä kasvuvaiheessaan. Yritysten yleisimmät toimialat olivat ohjelmapalvelut (83 %) ja ravitsemispalvelut (58 %) sekä välinevuokraus (50 %). Majoituspalveluita tarjosi viisi yritystä.</p> <p>Yhteensä haastatelluilla yrityksillä oli vuoden 2013 aikana ollut 4 050 Repovedellä vierailutta asiakasta. Yli 90 % näistä asiakkaista oli suomalaisia. Yrityksissä toimi yleisimmin yhdestä kahdeksan vakituista kokopäiväistä työntekijää, ja osa-aikaisia työntekijöitä oli puolella yrityksistä. Tutkimukseen osallistuneet yritykset työllistivät yhteensä 47 henkilöä.</p> <p>Haastatelluista yrityksistä noin kaksi kolmasosaa arvioi Repoveden merkityksen toiminnalleen olevan melko suuri tai erittäin suuri. Yleisimpiä yritysten tarjoamia toimintoja olivat virkistys- ja koulutuspäivät yrityksille, maastoruokailu, opastettu retki, tilausvene- tai tilauslaivaliikennepalvelut ja melonta. Alueen palveluista yrittäjät arvioivat parhaimmiksi palvelurakenteet maastossa: tulente-kopaikat, polut, ladut, laiturit, sillat, puukatokset ja käymälät. Heikoimman arvion sai lähialueen tiestö.</p> <p>Lähes 70 % vastanneista yrityksistä arvioi tekevänsä erittäin paljon tai melko paljon yhteistyötä alueen muiden yritysten kanssa. Puolet vastanneista pitää erittäin todennäköisenä yhteistyön lisäämistä.</p> <p>Yhteistyö Metsähallituksen kanssa koettiin keskimäärin melko hyväksi, tosin toivottiin enemmän tasapuolisuutta toimintaan sekä entistä parempaa tiedonkulkua. Metsähallituksen toiminnan arvioinnissa parhaat arvostelut saivat erityisryhmien palvelut kuten esteettömät käymälät. Metsähallituksen opastusaineistoa yli puolet vastaajista piti melko huonona tai erittäin huonona.</p> <p>Yritysten tulevaisuuden näkymät olivat suurimmalla osalla hyvin valoisia. Vastanneista 75 % arvioi toimintansa kasvavan merkittävästi tai jonkin verran. Repoveden kansallispuiston merkitys yrityksille on myös kasvussa ja aluetta aikoivat käyttää myös ne yritykset, jotka eivät olleet edellisen vuoden aikana aluetta käyttäneet. Myös Repoveden matkailun tulevaisuus näytti yritysten silmissä valoisalta: kaikki vastanneet uskoivat, että matkailu Repovedellä kasvaa.</p> <p>Matkailun paikallistaloudelliset vaikutukset ovat Repovedellä olleet suhteellisen alhaiset verrattuna vaikkapa Pohjois-Suomen matkailukeskusten äärellä sijaitseviin kansallispuistoihin. Ohjelmapalveluyritysten suuri osuus ja majoitusyritysten vähäisyys voi olla yksi syy tähän.</p>		
AVAINSANAT	Repoveden kansallispuisto, yritystutkimus, luontomatkailu		
MUUT TIEDOT	Tutkimus on toteutettu osana ”Kestävää luontomatkailua Repovedellä -hanketta”		
SARJAN NIMI JA NUMERO	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 227		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-295-183-0
ISSN (VERKKOJULKAISU)	1799-5388		
SIVUMÄÄRÄ	34 s.	KIELI	suomi
KUSTANTAJA	Metsähallitus	PAINOPAIKKA	
JAKAJA	Metsähallitus, luontopalvelut	HINTA	

PRESENTATIONSBLAD

UTGIVARE	Forststyrelsen	UTGIVNINGSDATUM	7.4.2017
UPPDRAGSGIVARE	Forststyrelsen	DATUM FÖR GODKÄNNANDE	
SEKRETESSGRAD	Offentlig	DIARIENUMMER	MH 341/2017/05.02
TYP AV SKYDDSDOMRÅDE/ SKYDDSPROGRAM	nationalpark, Natura 2000-område, privat naturskyddsområde		
OMRÅDETS NAMN	Repovesi nationalpark, Aarnikotka skogs naturskyddsområde		
NATURA 2000-OMRÅDETS NAMN OCH KOD	Repovesi FI 0424001		
REGIONENHET	Södra Finlands naturtjänster		
FÖRFATTARE	Mirja Nylander och Sanna Paasonen		
PUBLIKATION	Företagsundersökning i Repovesi nationalpark 2013		
SAMMANDRAG	<p>Syftet med företagsundersökningen var att samla in Forststyrelsens samarbetsföretagares synpunkter, som kan fungera som underlag för utarbetandet av en naturturismplan. I undersökningen klarlades företagarnas turismverksamhet och utvecklingsbehov för nationalparken samt utreddes hur samarbetet fungerat.</p> <p>För denna undersökning intervjuades 12 företag som idkar affärsverksamhet i Repovesi nationalpark. Affärsverksamhet inom turism som utnyttjar de möjligheter som denna unga nationalpark har att erbjuda håller ännu huvudsakligen på att växa fram. Företagens vanligaste verksamheter bestod av programtjänster (83 %) och restaurang- och cateringtjänster (58 %) samt uthyrning av utrustning (50 %). Fem företag erbjöd inkvarteringstjänster.</p> <p>De intervjuade företagen hade år 2013 sammanlagt 4 050 kunder som besökte Repovesi. Över 90 % av dessa kunder var finländare. De flesta av företagen hade en personal på en till två fastanställda på heltid, och hälften av företagen hade deltidsanställda. De företag som deltog i undersökningen sysselsatte sammanlagt 47 personer.</p> <p>Ca två tredjedelar av de intervjuade företagen ansåg att Repovesi nationalpark har haft rätt stor eller mycket stor betydelse för deras företag. De vanligaste aktiviteter som företagen erbjöd var rekreations- och utbildningsdagar för företag, måltider i terrängen, guidade utflykter, charterbåttjänster och paddling. Företagen uppgav att bäst av servicestrukturerna i terrängen var eldplatserna, lederna, skidspåren, bryggorna, broarna, träskjul och toaletterna. Närområdernas vägnät fick minst beröm.</p> <p>Nästan 70 % av de företag som deltog i undersökningen ansåg att de har särskilt mycket eller ganska mycket samarbete med andra företag. Hälften av de intervjuade företagen svarade att det är mycket sannolikt att deras samarbete med andra företag kommer att utökas.</p> <p>På frågan hur nöjda de varit med samarbetet med Forststyrelsen svarade de i genomsnitt tämligen nöjda, dock önskade de sig mer jämlikhet i verksamheten och bättre informationsutbyte. Vad gällde bedömning av Forststyrelsens verksamhet fick tjänsterna för grupper med särskilda behov (t.ex. toaletter för handikappade) mest beröm. Forststyrelsens informationsmaterial ansåg över hälften av svararna att var ganska dåligt eller mycket dåligt.</p> <p>Största delen av företagen upplevde att deras framtidsutsikter var mycket ljusa, 75 % av svararna ansåg att deras verksamhet kommer att växa betydligt eller i någon mån. Repovesi nationalparks betydelse för företagen håller också på att öka, och även de företag som inte använt området under det föregående året planerade att göra det i framtiden. Även turismens framtid i Repovesi upplevde företagen som ljus: alla svarade att de tror att turismen i Repovesi nationalpark kommer att växa.</p> <p>Turismens effekt på den lokala ekonomin är relativt liten jämfört med exempelvis nationalparkerna intill turistcentrum i norra Finland. En orsak till detta kan vara den stora andelen företag med programtjänster och det låga antalet företag med inkvarteringstjänster vid Repovesi nationalpark.</p>		
NYCKELORD	Repovesi nationalpark, företagsundersökning, naturturism		
ÖVRIGA UPPGIFTER	Undersökningen var en del av projektet ”Kestävää luontomatkailua Repovedellä” (Hållbar naturturism i Repovesi).		
SERIENS NAMN OCH NUMMER	Forststyrelsens naturskyddspublikationer. Serie B 227		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-295-183-0
ISSN (ONLINE)	1799-5388		
SIDANTAL	34 s.	SPRÅK	finska
FÖRLAG	Forststyrelsen	TRYCKERI	
DISTRIBUTION	Forststyrelsen, naturtjänster	PRIS	

Sisällys

1 JOHDANTO.....	7
2 YRITYSTUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	8
2.1 Alueen kuvaus	8
2.2 Aineisto ja menetelmät	11
3 TULOKSET	12
3.1 Yritysten taustatiedot.....	12
3.1.1 Yritysten toimialue ja päätoimialat.....	12
3.1.2 Yritysten asiakkaat	13
3.1.3 Yritysten työvoimatilanne	14
3.2 Repoveden kansallispuiston käyttö	15
3.2.1 Repoveden kansallispuiston käyttö ja merkitys yrityksille	15
3.2.2 Yritysten alueella tarjoamat toiminnot.....	16
3.3 Toimintaympäristö ja yhteistyö.....	18
3.3.1 Yritysten välinen yhteistyö.....	18
3.3.2 Yritysten ja Metsähallituksen välinen yhteistyö.....	19
3.4 Tulevaisuus.....	20
3.5 Toiveita ja terveisiä Metsähallitukselle	22
4 TULOSTEN TARKASTELO	24
LÄHTEET	26
LIITTEET	
Liite 1. Haastattelulomake.....	27

1 Johdanto

Repoveden jylhillä kalliomaisemilla sekä kymmenien järvien ja lampien värityksillä metsillä on ollut virkistys- ja matkailumerkitystä jo 1950-luvulta lähtien. Matkailun liiketoiminta on lähtenyt alueella kasvuun 2010-luvulla, jolloin on tehty investointeja majoituskapasiteetin rakentamiseen ja uudistamiseen, rakennettu uusia käyntikohteita ja ohjelmapalveluita sekä innovoitu eteenpäin välinevuokraustoimintaa. Repoveden alue on näin liittynyt entistä enemmän osaksi Kymenlaakson ja Etelä-Savon matkailutarjontaa.

Repovesi oli yhtenä tutkimuskohteena Metsäntutkimuslaitoksen tutkimuksessa (Selby ym. 2010), jossa selvitettiin kansallispuistojen merkitystä maaseutumatkailulle. Selbyn ym. (2010) mukaan matkailupalveluiden kehittyminen on aikaa vievä prosessi ja vuosien kehittymisen tulos. Repoveden kansallispuiston lähialueella matkailupalvelujen tarjonta ei vastannut kysyntää vuonna 2008, jolloin tutkimuksen aineisto kerättiin Repovedeltä. Repovedellä kaivattiin tuolloin erityisen selvästi vesireikeilypalveluja, mutta puutetta oli myös majoituspalveluista sekä saunan vuokraamismahdollisuudesta (Selby ym. 2010). Myös uusimman kävijätutkimuksen (Nylander 2017) mukaan alueelle kaivattiin erityisesti saunapalveluita.

Selby ym. (2010) mukaan yritystoiminta alueella oli heikosti kehittyntä, vaikka Repoveden alueen yritykset oli perustettu jo keskimäärin 23 vuotta sitten (mediaani 19 v.). Suurimpana ongelmana nostettiin esille Repoveden alueen yrittäjien asenne, joka esti ongelmien havaitsemisen sekä kehittämisen (Selby ym. 2010). Kansallispuiston perustamisen seurauksena ei ollut vielä syntynyt kovin paljon uusia yrityksiä. Toki puistokin oli vasta viisivuotias Selbyn ym. (2010) tutkimuksen aikoihin.

2010-luvulle tultaessa Repoveden alueella on tapahtunut paljon, ja tähän haastatteluun vastanneista yrityksistä 58 % oli alle 10-vuotiaita. Alle viisivuotiaakin oli 42 %. Toisaalta alueen vanhin yritys oli perustettu jo 1950-luvun lopulla. Voidaan siis todeta, että nyt, kun kansallispuiston perustamisesta on kulunut reilut kymmenen vuotta, ovat kansallispuiston myönteiset vaikutukset alueen matkailulle voimistuneet. Yritystutkimuksen haastatteluiden teon jälkeen Repoveden matkailualueelle on tullut mm. kaksi uutta merkittävää matkailuyritystä. Repoveden kansallispuiston lisäksi alueella on useampi vetovoimainen matkailun käyntikohde: maailmanperintökohde Verla, Vuohijärven kulttuuri- ja luontotalo, Woikoski Feeling -matkailukonserni tehdas- ja automuseoineen ja majoituspalveluineen sekä Mäntyharjulla sijaitseva taidekeskus Salmela.

Tässä yritystutkimuksessa keskityttiin tarkastelemaan Metsähallituksen yhteistyöyritysten ja Metsähallituksen yhteistyötä, selvitettiin toimijoiden näkemyksiä luontomatkailun potentiaalista ja tulevaisuudesta sekä heidän omia kehittämissuunnitelmiaan alueen hyödyntämiseksi. Tutkimuksessa mitattiin myös tyytyväisyyttä Metsähallituksen palveluihin alueella ja selvitettiin yritysten toimialat sekä asiakasrakente. Yritystutkimus on ensimmäinen Metsähallituksen ja yritysten välistä suhdetta Repoveden kansallispuistossa käsittelevä tutkimus.

Yritystutkimukseen haastateltiin liitteenä 1 olevan lomakkeen avulla 12:ta Repoveden kansallispuistossa toimivaa yritystä ja tiedot tallennettiin, analysoitiin ja raportoitiin Metsähallituksen ASTA-asiakastietojärjestelmän avulla.

Yritystutkimus oli osa Kestävää luontomatkailua Repovedelle -hanketta, jossa toteutettiin myös Repoveden kolmas kävijätutkimus (Nylander 2017a). Näiden tutkimusten tuloksia käytettiin Repoveden luontomatkailusuunnitelmaa (Nylander 2017b) koostettaessa ja kehittämistoimenpiteitä pohdittaessa.

2 Yritystutkimuksen toteutus

2.1 Alueen kuvaus

Kouvolan kaupungin ja Mäntyharjun kunnan alueilla (kuva 1 ja taulukko 1) sijaitsevat Repoveden kansallispuisto (15 km²) ja UPM Kymmene Oyj:n omistama yksityinen luonnonsuojelualue, Aarnikotkan metsän luonnonsuojelualue (14 km²), tunnetaan jylhistä kalliomaisemistaan, monimuotoisista pienvesistä, kaakkurista ja Lapinsalmen riippusillasta. Repoveden suosituin reitti on Ketunlenkki Ketunlosseineen.

Nykymuotoinen retkeily alkoi alueella 1950-luvulla, jolloin Orilammen lomakeskuksen perustajapariskunta alkoi kuljettaa veneellään kävijöitä alueella. Syntyi legendaarinen ”Suomen Kultareitti”, joka on yksi Suomen vanhimmista sisävesien risteilyreiteistä. Jo tuolloin käyntikohteina olivat Lapinsalmi, Olhavanvuori, Kuutinkanava, Mustalamminvuori ja Löppösen luola yhdistettynä rentoon tunnelmaan, haitarimusiikkiin ja tarinoinhin Repoveden alueelta (Siikava 1986). Repoveden kansallispuistoa ympäröivät vesistöt tarjoavat yrittäjille oivan mahdollisuuden järjestää melonta- ja veneilyretkiä. Puistoon voi saapua myös vesitse, ja yrittäjät vuokraavat kanootteja ja soutuveneitä sekä järjestävät vene- ja venetaksikuljetuksia.

Ensimmäinen tie Repoveden alueelle tehtiin syksyllä 1968, ja metsäautoteiden myötä Repovedestä tuli yhä suosittu retkeilykohde 1970-luvulla (Häyrinen & Kujala 2003). Valkealan kunnan nuoris- ja liikuntalautakuntien suunnittelemaa retkeilyreitistöä alettiin rakentaa 1980-luvulla. Ratkaiseva askel retkeilyn suosion kasvuun oli 50 metriä pitkä Lapinsalmen riippusilta, joka vihittiin käyttöön vuonna 1987.

Alueen kuvauksessa on käytetty lähteinä Repoveden kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaa (Metsähallitus 2004), Luontoon.fi-verkkopalvelun Repovettä esitteleviä sivuja (Metsähallitus 2016a), visitrepo-vesi.fi-verkkosivuja (Metsähallitus 2016b), Repovesi-kirjaa (Häyrinen & Kujala 2003) ja Repoveden kävijätutkimuksia (Niskala 2003, Hemmilä 2008, Nylander 2017a).

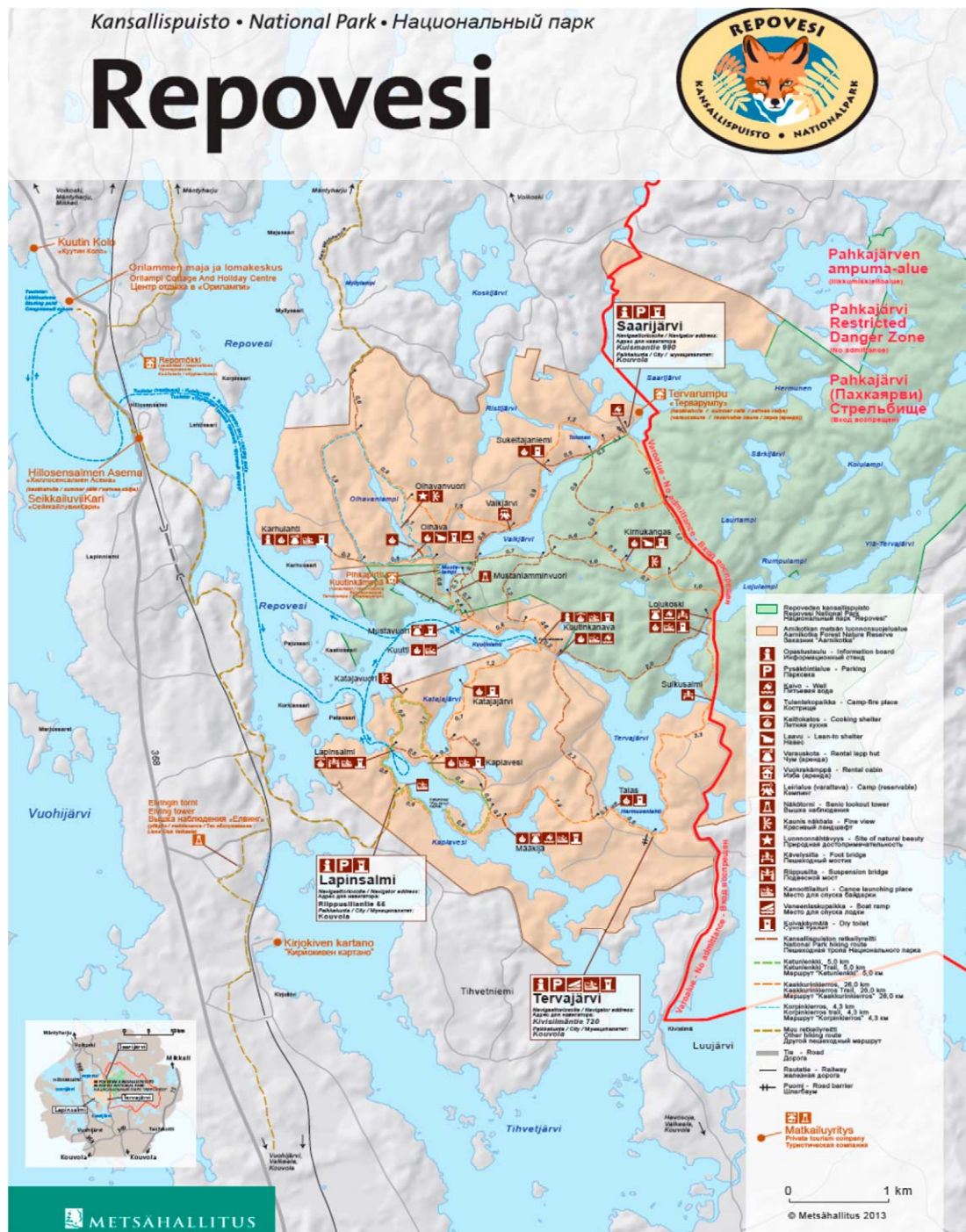

Kuva 1. Repoveden kansallispuiston sijainti. © Metsähallitus 2017, © Kartta-keskus Lupa L5293.

Taulukko 1. Repoveden kansallispuistoa ja Aarnikotkan metsän luonnonsuojelualuetta kuvaavat tärkeimmät tiedot vuonna 2014.

REPOVEDEN KANSALLISPUISTO JA AARNIKOTKAN METSÄN LUONNONSUOJELUALUE	
Perustamisajankohta	2003
Sijainti	Kymenlaakson ja Etelä-Savon maakunnissa, Kouvolan kaupunki ja Mäntyharjun kunta
Pinta-ala	<ul style="list-style-type: none"> – Kokonaisuudessaan noin 30 km², josta Repoveden kansallispuisto 15 km² ja Aarnikotkan metsän luonnonsuojelualue 14 km², joka on UPM Kymmene Oyj:n omistama yksityinen luonnonsuojelualue – Molempia alueita hoitaa Metsähallitus
Käyntimäärä	93 200 (2013), 98 200 (2014)
Palvelut ja palvelurakenteet	<p>Metsähallituksen palvelut (2014)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Retkeilyreittejä noin 45 km (Ketunlenkki 5 km, Kaakkurinkierros 24 km, Korpinkierros 4,3 km) – Varauskodat, 4 kpl – Lapinsalmen riippusilta, 50 m pitkä – Katajavuoren näköalatorni – Valkjärven varausleirialue – Tulentekopaikat, 17 kpl (lisäksi 6 kpl varausalueilla) – Laavuja, 2 kpl – Kuivakäymälät, 36 kpl, joista 7 kpl esteettömiä – Kanoottilaiturit, 12 kpl – Laivalaiturit, 5 kpl – Veneiden ja kanoottien vesillelaskupaikat, 2 kpl – Ketunlossi sulan veden aikaan – Juomavesikaivot, 5 kpl – Puiston kolmella sisääntuloportilla pysäköintialueet <p>Suomen Kiipeilyliitto ry:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Olhavan laatalla nimettyjä ja vaikeusasteluokiteltuja kiipeilyreittejä noin 100 kpl (esitely Suomen kiipeilyliitto ry:n kalliokiipeilyoppaassa (Koski 2013)) <p>Yrittäjien tarjoamat palvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 12 kappaletta Repoveden kansallispuiston sertifioituja oppaita – Retki- ja ruokailupalveluita tilauksesta ryhmille – Venetaksipalvelut – Välinevuokrausta mm. kanootit, kajakit, soutuveneet, kick biket, polkupyörät (kanootit ja kajakit puistosta ja Hillosensalmelta PIN-koodilla) – Ohjelmapalveluita, mm. melontaretkiä, jättikanoottiretkiä, kirkkovesoutuja, maastoruokailuja, vesibussi Tuulettaren risteilyt ja venekuljetuksia kansallispuistossa – Laskeutumista Olhavan vuorella – Kansallispuiston lähialueella ravintola-, kahvila-, majoitus- ja ohjelmapalveluita, venekuljetuksia <p>Lisäksi yrittäjien ja eri yhdistysten järjestämiä tapahtumia</p>
Käyttömuodot	Luonnonsuojelu, kestävä luontomatkailu, luonnon virkistyskäyttö
Hoito- ja käyttösuunnitelma	Laadittu vuonna 2004 (Metsähallitus 2004)
Palveluvarustussuunnitelma	Laadittu vuonna 2008 (Metsähallitus 2008)
Erityistä	Kansallispuiston itä- ja koillisosa ovat Pahkajärven ampuma- ja harjoitusalueen varoaluetta, jossa liikkuminen ilman erillistä lupaa on kielletty. Kymenlaakso on Suomen rikkainta aluetta kalliomaalausten suhteen, Repoveden kansallispuistostakin on löydetty kaksi kalliomaalausta.

Repoveden kansallispuiston reilun 45 kilometrin pituinen retkeilyreitistö soveltuu parhaiten päivätai yön yli retkeilyyn. Palveluvarustus on suunniteltu ja toteutettu erityisesti aloitteleville sekä pientä seikkailua hakeville retkeilijöille. Toki vaihtelevat maastot ja jyrkät rinteet tarjoavat haasteellisen maaston kokeneemmillekin retkeilijöille. Puiston 23 tulentekopaikkaa ja vuokrattavat neljä varuskotaa sekä Valkjärven varusleirialue ovat kävijöiden lisäksi myös Repoveden yhteistyöyrittäjien käytössä (taulukko 1 ja kuva 2).

Kuva 2. Repoveden kansallispuisto ja Aarnikotkan metsän luonnonsuojelualue. © Metsähallitus 2017, © Maanmittauslaitos 1/MML/17.

Repoveden suosituimmat nähtävyydet ovat myös yritysten asiakkaiden suosiossa. Alueen uittoprinteistä kertova Kuutinlahti entisöityine uittokanavineen ja tulipaikkoineen on Lapinsalmen riippusillan ja Ketunlenkin jälkeen suosituimpia yritysten asiakkaiden kohteita. Nähtävyyksiin kuuluu myös kiipeilijöiden suosima Olhavanvuori, joka on yksi Etelä-Suomen parhaista kiipeilypaikoista.

Repovesi–Mäntyharju-retkeilyreitistö avattiin vuonna 2014, ja muutamat yrittäjät olivat tutkimuksen toteuttamisen aikaan jo alkaneet pohtia reitistön hyödyntämismahdollisuuksia omassa toiminnassaan.

2.2 Aineisto ja menetelmät

Yritystutkimuksessa haastateltiin Repoveden kansallispuistoa liiketoiminnassaan hyödyntäviä Metsähallituksen yhteistyöyrittäjiä (10 kappaletta) sekä yhteistyöyrittäjiksi haluavia (2 kappaletta). Kaikki Repoveden kansallispuistossa aktiivisesti toimivat yhteistyöyrittäjät osallistuivat haastattelun.

Kyselylomakkeet toimitettiin haastateltaville sähköpostilla etukäteen, jotta heillä oli aikaa tutustua kysymyksiin. Lomakkeena käytettiin Metsähallituksen yritystutkimuksen vakiolomaketta, jota hieman muokattiin tähän tutkimukseen sopivaksi.

Haastattelut tehtiin ajalla 24.4.–15.11.2013 ja haastattelut suoritti Mirja Nylander. Haastatteluista yksitoista tehtiin kasvotusten joko yrittäjän kotona tai yrityksen toimitiloissa. Haastattelujen kestot vaihtelivat kahdesta kuuteen tuntiin.

Haastattelut etenivät siten, että kyselylomake käytiin läpi alusta loppuun ja haastattelijä kirjoitti ylös haastateltavan antamat vastaukset suoraan tutkimuslomakkeelle (liite 1). Kyselylomakkeet täytettiin perusteellisesti lukuun ottamatta sellaisia kohtia, joihin vastaaja koki luotettavan vastauksen antamisen mahdottomaksi, esim. jos vastaus olisi antanut liian karkean arvion todellisuudesta. Esimerkiksi yksityis- ja yritysasiakkuuksien osuuksien jakautumista eri vuodenajoille oli joidenkin yrittäjien vaikea arvioida.

Haastattelulomakkeet lähetettiin myös Mäntyharjun kunnalta saaduille mäntyharjulaisille matkailuyrityksille sähköpostilla. Sähköpostit lähetettiin lähes 20:lle yrittäjälle. Yksikään näistä yrittäjistä ei vastannut kyselyyn. Syitä vastaamattomuuteen saattoi olla mm. se, etteivät yrittäjät järjestäneet opastettuja retkiä puistossa tai etteivät majoitusyrittäjät kokeneet puiston tuovan lisäarvoa majoituspalveluihinsa.

Kyselylomakkeiden vakioitujen kysymysten tiedot tallennettiin Metsähallituksen asiakastiedon seurantaan käytettävään ASTA-tietojärjestelmään ja tätä yritystutkimusta varten muokatut kysymykset käsiteltiin Excelissä. Aineiston analysoinnin tilastollisina menetelminä käytettiin suorien jakaumien tarkastelua ja kuvailevia tunnuslukuja (keskiarvo, keskihajonta, moodi, mediaani ja prosenttipisteet):

- Moodi on tyyppi-arvo, joka kuvaa aineiston yleisintä arvoa.
- Mediaani ilmaisee muuttujan keskimmäisen arvon jakaen havaintoaineiston kahteen yhtä suureen osaan.
- 25 %:n prosenttipiste ilmaisee sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu neljäsosa havaintoaineistosta, ja 75 %:n prosenttipiste sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu kolme neljäsosaa havainnoista.

3 Tulokset

3.1 Yritysten taustatiedot

3.1.1 Yritysten toimialue ja päätoimialat

Repoveden kansallispuiston yritystutkimukseen osallistuneista yrityksistä 75 % ilmoitti toimialueekseen Kouvolan ja 25 % Mäntyharjun (taulukko 2). Lisäksi pienempi osa yrityksistä toimi laajemminkin joissain maakunnissa ja yhdellä oli toimialueenaan koko Suomi.

Suurin osa haastatelluista yrityksistä (83 %) ilmoitti päätoimialakseen ohjelmapalvelut. Seuraavaksi eniten tarjottiin ravitsemispalveluita (58 %), ja välinevuokrausta tarjosi puolet yrityksistä. Vajaa puolet (42 %) yrityksistä ilmoitti päätoimialakseen majoituspalvelut ja tapahtumat (taulukko 3).

Taulukko 2. Yritysten toiminta-alueet. Yksi yritys voi toimia useammalla alueella.

Toimialue	Kpl	%
Koko Suomi	1	8
Uusimaa	1	8
Kymenlaakso	2	17
Etelä-Savo	1	8
Kouvola	9	75
Mäntyharju	3	25
Muu kunta	4	33
Vastanneita yhteensä	12	

Taulukko 3. Yritysten päätoimialat. Yhdellä yrityksellä voi olla useampia päätoimialoja.

Toimiala	Kpl	%
Majoituspalvelut	5	42
Ravitsemispalvelut	7	58
Henkilöliikennepalvelut	3	25
Välinevuokraus	6	50
Matkatoimisto- ja/tai matkanjärjestäjäpalvelut	2	17
Ohjelmapalvelut	10	83
Kokous- ja juhlapalvelut	4	33
Tapahtumat	5	42
Muu	2	17
Vastanneita yhteensä	12	

3.1.2 Yritysten asiakkaat

Tutkimukseen osallistuneista yrityksistä kahdeksan arvioi, kuinka monta heidän asiakkaistaan oli käynyt Repoveden kansallispuistossa viimeisten 12 kuukauden aikana. Yhteensä kansallispuistoa oli käyttänyt noin 4 050 näiden yritysten asiakasta, joista 90 % oli kotimaisia (taulukko 4). Tässä on huomattava, että kysymykseen jätti vastaamatta neljä haastatelluista yrityksistä. Näistä ainakin kahden yrittäjän asiakasmäärät ovat huomattavan suuria, joten yhteistyöyrittäjien Repoveden kansallispuistoa käyttävien asiakkaiden määrät ovat reilusti esitettyä suuremmat.

Yritysten asiakkaista suurin osa oli yritys- tai työasiakkaita (41 %) ja seuraavaksi eniten asiakaskunnassa oli yksityisasiakkaita, kuten erilaisten juhlien järjestäjiä, jotka haluavat viettää vaikkapa syntymäpäiviään luonnon helmassa seikkaillen. Jotkin yritykset ovat erikoistuneet yritysasiakkaisiin ja toiset yksityisasiakkaisiin. Yhdellä yrityksellä kaikki asiakkaat olivat yritysasiakkaita ja yhdellä puolestaan kaikki olivat yksityisasiakkaita (taulukko 5).

Yrityksiltä kysyttiin myös, mistä maista heidän Repovedellä vierailevat asiakkaansa saapuvat. Kolme tärkeintä maata tärkeysjärjestyksessä olivat Venäjä, Saksa ja Sveitsi (taulukko 6). Kysymykseen jätti vastaamatta kaksi yritystä, kahdella yrittäjällä oli vain suomalaisia asiakkaita ja yksi yrittäjä kertoi asiakkaita olleen vuosien saatossa 38:sta maasta.

Yritysten asiakkaista lähes puolet (48 %) tulee kesäaikana (1.6.–31.8), jolloin alueella on paljon myös omatoimisia retkeilijöitä. Ilahduttavaa on se, että valtaosa yrityksistä on saanut pidennettyä kautta ja asiakkaita tulee kohtuullisesti myös keväällä (26 %) ja syksyllä (23 %) (taulukko 7). Kyselyyn vastanneista ainoastaan yhdelle yrittäjälle tuli asiakkaita vain kesäkaudella ja kahdella muulla yrityksellä 80 % asiakkaista vieraili Repovedellä kesällä. Talven asiakasmäärät olivat todella alhaiset, ainoastaan kolme prosenttia yritysten asiakkaista kävi puistossa talvella.

Repoveden alueen yhteistyöyrittäjillä on kehittämisen meininki päällä – ainoastaan kaksi yritystä ilmoitti, etteivät he enää kehittä uusia tuotteita. Eniten yrittäjät kehittivät tuotteita syyskaudelle, sen jälkeen kevät ja kesä olivat lähes yhtä tärkeitä (taulukko 7). Mielenkiintoista oli se, että kaksi yritystä keskittyi ainoastaan talvituotteiden kehittämiseen. Odotettavissa siis on, että Repoveden alueen matkailusta tulee tulevaisuudessa entistä enemmän ympärivuotista.

Taulukko 4. Yritysten asiakkaiden jakautuminen suomalaisiin ja ulkomaalaisiin (n = 8).

Yritysten asiakkaat	Kpl	%
Suomalaisia	3 633	90
Ulkomaalaisia	418	10
Asiakkaat yhteensä	4 050	

Taulukko 5. Yritysten asiakkaiden jakautuminen yksityis-, yritys-, yhdistys- ja koululaisasiakkaisiin (n = 10).

Yritysten asiakkaat	%
Yksityisasiakkaita	33
Yritys- / työasiakkaita	41
Yhdistyksiä, kerhoja, liittoja	22
Koululaisia, opiskelijoita	4
Yhteensä	100

Taulukko 6. Mistä maista yritysten ulkomaiset asiakkaat pääasiassa saapuvat. Kolme tärkeintä maata (n = 7).

Kotimaa	Kpl
Venäjä	5
Saksa	2
Sveitsi	2
Viro	1
Ranska	1
Britannia	1
Hollanti	1
Kiina	1
USA	1
Pohjoismaat	1

Taulukko 7. Yritysten asiakkaiden jakautuminen vuodenajoin (n=11) ja mille vuodenaikalle tuotekehitetään palveluita (n=12).

Vuodenaika	Asiakkaiden määrä (%)	Tuotekehitystyön painopiste
Kesä (1.6.–31.8.)	48	3
Syysy (1.9.–30.11.)	23	1
Talvi (1.12.–28.2.)	3	4
Kevät (1.3.–31.5.)	26	2

3.1.3 Yritysten työvoimatilanne

Tutkimukseen osallistuneet yritykset olivat pääasiassa mikroyrityksiä, joissa oli useimmiten yhdestä kahteen kokopäiväistä työntekijää. Yhdellä yrityksellä oli neljä kokopäiväistä työntekijää. Osa-aikaisia työntekijöitä oli kuudella yrityksellä, joista yhdellä oli sesonkiaikana 25 työntekijää. Yhteensä Repoveden kansallispuiston alueella toimivat yritykset työllistivät 47 henkilöä, joista kokopäiväisiä työntekijöitä oli 16 (taulukko 8).

Yrityksiltä kysyttiin myös, kuinka monen henkilötyövuoden verran ne työllistävät. Kyselyyn vastanneista yrityksistä kahdeksan vastasi kokopäiväisten henkilöiden henkilötyömääräkysymykseen ja viisi osa-aikaisten vastaavaan kysymykseen. Työllistävyysluvut ovatkin vain suuntaa-antavia. Kaikkiaan tähän kysymykseen vastanneet työllistivät noin 23 henkilötyövuotta, joista kokopäiväisten osuus oli hiukan yli puolet (12,3 htv) (taulukko 9).

Taulukko 8. Yritysten työntekijämäärä (henkilöä) vuonna 2013.

Työsuhteen tyyppi	n	Summa	Prosenttipisteet	
			Min	Max
Kokopäiväiset	10	16	1	4
Osa-aikaiset	6	31	1	25
Yhteensä	11	47	1	25

Taulukko 9. Yritysten henkilötyömäärä (henkilötyövuosia) vuonna 2013.

Työsuhteen tyyppi	n	Summa	Prosenttipisteet	
			Min	Max
Kokopäiväiset	8	12,3	0,5	3,5
Osa-aikaiset	5	10,4	0,2	8,5
Yhteensä	11	22,7	0,2	8,5

3.2 Repoveden kansallispuiston käyttö

3.2.1 Repoveden kansallispuiston käyttö ja merkitys yrityksille

Repoveden kansallispuiston yritystutkimukseen vastanneista yrityksistä kolme neljäsosaa (75 %, 9 yritystä) oli käyttänyt aluetta liiketoiminnassaan edellisten 12 kuukauden aikana. Kaikki puistoa käyttäneet yritykset käyttivät aluetta sesonkiaikoina (taulukko 10). Näistä viisi (56 %) ilmoitti käyttävänsä puistoa kerran viikossa tai useammin ja loputkin neljä kerran kahdessa viikossa. Lisäksi vastanneista yrityksistä seitsemän ilmoitti käyttävänsä puistoa myös yrityksen sesongin ulkopuolella. Näistä yrityksistä neljä (57 %) ilmoitti käyttävänsä aluetta kerran kuukaudessa.

Repoveden kansallispuiston merkitystä toiminnalleen arvioi 9 yritystä. Yli puolet niistä arvioi, että alue oli merkinnyt yritystoiminnalle erittäin paljon tai melko paljon (taulukko 11).

Niistä yrityksistä (3 yritystä), jotka eivät olleet käyttäneet Repoveden kansallispuistoa viimeisten 12 kuukauden aikana, kaksi arvioi käyttävänsä aluetta erittäin todennäköisesti ja yksi yritys aikoi käyttää aluetta todennäköisesti seuraavan vuoden aikana (taulukko 12).

Syyt, miksi Repovedellä ei ole käytetty asiakkaita liittyivät siihen, että ohjelmopalvelutoimintaa alueelle vasta suunniteltiin tai kehitettiin. Yksi yritys, jolle Repovesi ei ollut pääasiallinen toiminta-alue oli käyttänyt asiakkaita Repovedelle kuitenkin edellisenä vuonna ja suunnitteli käyttävänsä Repovettä tulevaisuudessa useammin (taulukko 13).

Taulukko 10. Repoveden alueen käytön useus yrityksen sesonkiaikoina ja sesongin ulkopuolella.

Alueen käytön useus	Vastanneita		Arviointi, %				Keski-arvo	Keskihajonta
			kerran viikossa tai useammin	kerran kahdessa viikossa	kerran kuukaudessa	harvemmin		
	n	%						
Yritysten sesonkiaikoina	9	75	56	44			1,44	0,53
Yritysten sesongin ulkopuolella	7	58	14	14	57	14	2,71	0,95

Taulukko 11. Repoveden alueen käytön merkitys yrityksille viimeisten 12 kk:n aikana, arviointi: 1 = ei lainkaan ... 5 = erittäin paljon.

	Vastanneita		Arviointi, %					Keskiarvo	Keskihajonta
	n	%	ei lainkaan	melko vähän	keskin-kertaisesti	melko paljon	erittäin paljon		
Alueen merkitys yrityksille viimeisten 12 kk:n aikana	9	75	0	0	33	33	33	4,00	0,87

Taulukko 12. Repoveden kansallispuiston käytön todennäköisyys seuraavien 12 kk:n aikana niissä yrityksissä, jotka eivät olleet käyttäneet aluetta viimeisten 12 kk aikana. Arviointi: 1 = erittäin epätodennäköisesti ...5 = erittäin todennäköisesti.

Yritys viimeisten 12 kk:n aikana	Vastanneita		Arviointi, %					Keskiarvo	Keskihajonta
	n	%	erittäin epätodennäköisesti	epätodennäköisesti	ehkä	todennäköisesti	erittäin todennäköisesti		
Ei ole käyttänyt aluetta	3	100				33	67	4,67	0,58

Taulukko 13. Miksi yritykset eivät ole käyttäneet aluetta toiminnassaan viimeisten 12 kk:n aikana.

Yrityksen ensisijainen päätoimiala	Syyt
Majoituspalvelut	Toistaiseksi omia asiakkaita on vasta ohjattu menemään Repoveden kansallispuistoon - jatkossa tulee olemaan omia ohjelmia.
Ohjelmalvelut	Toiminta on tarkoitus saada käyntiin 2013-2014
Ohjelmalvelut	Repovesi ei ole pääasiallinen toiminta-alue

3.2.2 Yritysten alueella tarjoamat toiminnot

Repoveden kansallispuistossa toimivista Metsähallituksen yhteistyöyrityksistä kolmasosa tarjoaa asiakkailleen 10 aktiviteettia tai enemmän ja toinen kolmasosa ilmoitti tarjoavansa 1–3 aktiviteettia (taulukko 14). Tarjotut aktiviteetit liittyivät useimmiten luonnosta nauttimiseen ohjatusti. Yleisimpiä yritysten Repoveden kansallispuistossa tarjoamia palveluita olivat yritysten virkistys- ja koulutuspäivät (78 % vastanneista yrityksistä), opastetut retket (67 %) sekä maastoruokailut (67 %). Melonta ja melontakaluston vuokraus sekä tilausvene- tai tilauslaivaliikenne olivat myös tärkeä osa yritysten tarjontaa (taulukko 15).

Taulukko 14. Yritysten järjestämien toimintojen määrä Repoveden kansallispuiston alueella vuosina 2013–2014.

Toimintojen lkm / yritys	Kpl	%
1–3	3	33
4–6	1	11
7–9	2	22
10 tai enemmän	3	33
Vastanneita yhteensä	9	100

Taulukossa 15 näkyvät yritysten tarjoamien aktiviteettien ja toimintojen ohella voimassa olevat turvallisuussuunnitelmat. Yrittäjät ilmoittivat turvallisuussuunnitelmien olevan kunnossa kaikkien muiden paitsi kolmen aktiviteetin osalta. Puutteita oli yritysten virkistys- ja koulutuspäivien sekä tapahtumien järjestämisessä ja kohdassa muut. Taulukkoa tarkastellessa on huomattava, että yritys voi tarjota useita eri aktiviteetteja ja että turvallisuussuunnitelmia ei yritystutkimuksen teon aikana konkreettisesti tarkastettu.

Taulukko 15. Yritysten Repoveden kansallispuistossa harjoittamat aktiviteetit/toiminnot ja voimassa olevat turvallisuussuunnitelmat vuosina 2013–2014 (n = 9).

Aktiviteetti, toiminta	Harjoittanut		Voimassa oleva turvallisuussuunnitelma	
	kpl	%	kpl	%
Retkeily	2	22	2	100
Luonnon tarkkailu	3	33	3	100
Pyöräily	1	11	1	100
Kalastus	3	33	3	100
Lintuharrastus	2	22	2	100
Marjastus	1	11	1	100
Sienestys	2	22	2	100
Kasviharrastus	1	11	1	100
Lumikenkäkävely	3	33	3	100
Luontokuvaus, maalaaminen	2	22	2	100
Kiipeily ja laskeutuminen	1	11	1	100
Melonta	4	44	4	100
Veneilykaluston vuokraus	3	33	3	100
Tilausvene- tai tilauslaivaliikenne	4	44	4	100
Maastoruokailu	6	67	6	100
Opastettu retki	6	67	6	100
Välinevuokraus	3	33	3	100
Tapahtuman järjestäminen	1	11	0	0
Geologiaan tutustuminen	2	22	2	100
Melontakaluston vuokraus	4	44	4	100
Kahvilatoiminta	1	11	1	100
Luokkaretket	2	22	2	100
Nuorisotoiminta	1	11	1	100
Ruoka- tai ravitsemispalvelut	1	11	1	100
Yritysten virkistys- ja koulutuspäivät	7	78	6	86
Majoitus	1	11	1	100
Sauna	2	22	2	100
Tilavuokraus	1	11	1	100
Tuotemyynti	1	11	1	100
Muu	3	33	2	67
Vastanneita yhteensä	9		8	

3.3 Toimintaympäristö ja yhteistyö

3.3.1 Yritysten välinen yhteistyö

Haastatellut yritykset arvioivat tekevänsä yhteistyötä muiden Repoveden kansallispuiston alueen yritysten kanssa keskinäistä enemmän. Erittäin paljon tai melko paljon yhteistyötä koki tekevänsä kaksi kolmasosaa (67 %) yrityksistä (taulukko 16). Yhteistyön määrän lisääminen näki todennäköisenä tai erittäin todennäköisenä 83 % yrityksistä. Taulukkoa tarkastellessa tulee kuitenkin huomioda se seikka, ettei kysymyksessä määritelty, kuinka monen yrityksen kanssa kyseinen yritys tekee yhteistyötä. Eli jo kahden yrityksen välinen yhteistyö ja sen toteuttaminen aktiivisesti voidaan hyvin arvioida ”erittäin paljon” sarakkeeseen, jos se on suuri osa yrityksen toimintaa.

Eniten yhteistyötä alueen yrittäjien välillä oli ruokailu- ja ohjelmapalveluissa (83 % vastanneista, taulukko 17). Lisäksi myynti ja tuotteet koettiin yhteistyöaloiksi, joissa yrittäjien kannatti yhdistää voimavaroja ja joissa saatiin molemmiin puolista hyötyä (75 % vastanneista). Kaksi kolmasosaa yrityksistä teki yhteistyötä liittyen markkinointiin, tapahtumiin tai majoitus- ja kuljetuspalveluihin. Kaluston osalta tehtiin vähiten yhteistyötä, mutta siinäkin peräti puolet yrityksistä teki yhteistyötä.

Taulukko 16. Yritysten välisen yhteistyön määrä Repoveden kansallispuiston alueella v. 2013–2014. Asteikko 1–5, jossa 1 = ei lainkaan ja 5 = erittäin paljon.

Arvioitava asia	Vastanneita		Arviointi, %					Keski-arvo	Keskihajonta
	kpl	%	erittäin paljon	melko paljon	keskinkertaisesti	melko vähän	ei lainkaan		
Tekeekö yritys parhaillaan yhteistyötä	12	100	25	42	33			3,92	0,79
Aikooko yritys lisätä yhteistyötä	12	100	erittäin todennäköisesti	todennäköisesti	ehkä	epätodennäköisesti	erittäin epätodennäköisesti	4,08	1,31

Taulukko 17. Yritysten yhteistyöalat muiden yrittäjien kanssa Repoveden kansallispuiston alueella vuosina 2013–2014.

Yhteistyöala	Kpl	%
Markkinointi	8	67
Myynti	9	75
Kalusto	6	50
Tapahtumat	8	67
Tuotteet	9	75
Tuotekehitys	7	58
Majoituspalvelut	8	67
Ruokailupalvelut	10	83
Ohjelmapalvelut	10	83
Kuljetuspalvelut	8	67
Muu	1	8
Vastanneita yhteensä	12	

3.3.2 Yritysten ja Metsähallituksen välinen yhteistyö

Yrityksiä pyydettiin arvioimaan Metsähallituksen tarjoamien palvelujen laatua sekä toimintaa Repovedellä. Myönteisintä palautetta vastanneet antoivat Metsähallituksen www-sivujen hyödyllisyydestä, palvelurakenteista maastossa sekä jäte- ja polttopuuhuollosta (taulukko 18). Heikoimmat arvosanat sai lähialueen tiestö. Suurimpina kehittämistä vaativina kohteina yrittäjät mainitsivat palvelurakenteet alueen sisään-tuloilla. Pääsisäänkäyntien opasteet olisi saatava ajan tasalle ja polkujen viitoitukseen toivottiin parannuksia. Lisäksi Metsähallituksen järjestämiin yhteistyötilaisuuksiin toivottiin enemmän sisältöä sekä säännöllisiä kokoontumisia kahdesti vuodessa. Myös koulutuksia toivottiin, erityisesti turvallisuuteen liittyvää koulutusta ja harjoituksia toivottiin. Yrityksistä 63 % piti Metsähallituksen henkilöstön ja yrittäjien välistä yhteistyötä melko tai erittäin hyvänä. Kuitenkin keskusteluissa nostettiin esille tiedonkulun parantaminen ja tasapuolisuus. Vastanneista yksi yritys piti yhteistyötä melko huonona.

Yrittäjät olivat melko tyytyväisiä Metsähallituksen tarjoamien palveluiden ja rakenteiden määrään. Keskiarvo oli tasan neljä ja yksikään yritys ei arvioinut palveluiden ja rakenteiden määrää riittämättömäksi (taulukko 19). Avoimessa palautteessa puutteina mainittiin venäjänkielisten opasteiden puuttuminen ja tulipaikkojen vähäisyys Kapiavedellä. Vain kaksi yritystä toivoi yrittäjille lisää omia katoksia ja paikkoja tilaisuuksien järjestämiseen.

Taulukko 18. Metsähallituksen yhteistyöyritysten arvio Metsähallituksen tuottamista palvelurakenteista ja toiminnasta Repoveden kansallispuistossa vuosina 2013–2014.

Palvelu	Käyttänyt ja arvioinut		Arviointi, %					Keskiarvo	Ei käytänyt n
	n	%	erittäin huono	melko huono	keskinkertainen	melko hyvä	erittäin hyvä		
Palvelurakenteet alueen sisään-tuloväylillä (pysäköinti- ja rantautumispaikat)	11	100	9	0	27	55	9	3,6	0
Palvelurakenteet maastossa (tulentekopaikat, polut, ladut, laiturit, sillat, puukatokset, käymälät)	11	100	0	0	9	55	36	4,3	0
Rakenteiden ja reittien turvallisuus	11	100	0	0	18	73	9	3,9	0
Maasto-opasteet (infotaulut, viitoitus)	11	100	0	0	36	55	9	3,7	0
Polttopuuhuolto	9	82	0	0	0	89	11	4,1	1
Jätehuolto (käymälät, jätepisteet, yleinen siisteys)	11	100	0	0	9	64	27	4,2	0
Erityisryhmien palvelut (liikuntaesteiset)	10	91	0	20	20	40	20	3,6	1
Metsähallituksen henkilöstön yhteistyö yrittäjien kanssa	11	100	0	9	27	27	36	3,9	0
Opastusaineiston laatu ja saataavuus (MH:n esitteet ja muu aineisto)	11	100	0	18	18	64	0	3,5	0
Metsähallituksen Repoveden www-sivujen hyödyllisyys	11	100	0	0	0	64	36	4,4	0
Lähialueen tiestö	11	100	18	0	36	36	9	3,2	0
Metsähallituksen järjestämä koulutus / yhteistyötilaisuudet	10	91	10	20	10	50	10	3,3	1
Muu	2	18	0	0	50	0	50	4,0	
Vastanneita yhteensä	11								

Taulukko 19. Yritysten tyytyväisyys Repoveden kansallispuiston palveluiden ja rakenteiden määrään vuosina 2013–2014.

	Vastanneita		Arviointi, %					Keski-arvo
	kpl	%	erittäin tyytyväinen	melko tyytyväinen	ei kumpikaan	melko tyytymätön	erittäin tyytymätön	
Palveluiden ja rakenteiden määrä	11	92	27	46	27	0	0	4,0

3.4 Tulevaisuus

Kyselyyn vastanneet yritykset uskovat tulevaisuuteen, ja 75 % yrityksistä arvioi toimintansa kasvavan merkittävästi tai jonkin verran (taulukko 20). Yrityksistä vain 17 % arvioi toimintansa supistuvan jonkin verran. Kaikki yritykset uskovat alueen matkailun kasvavan jonkin verran (83 %) tai merkittävästi (17 %).

Lähes kaikki kyselyyn vastanneet yritykset aikovat lisätä yhteistyötään toisten yrittäjien kanssa seuraavan vuoden aikana. Ainostaan kaksi yritystä arvioi yhteistyön lisäämisen epätodennäköiseksi (taulukko 21).

Repoveden merkitys yrityksille lisääntyy tulevaisuudessa. Suurin osa yrityksistä (83 %) katsoi kansallispuiston merkitsevän yritystoiminnalleen tulevaisuudessa melko paljon tai erittäin paljon. Loput 17 % arvioivat alueen merkityksen olevan yritykselleen tulevaisuudessa keskinkertaista (taulukko 22).

Yrityksiltä kysyttiin suunnitelmia oman toiminnan kehittämiseksi seuraavien viiden vuoden aikana. Useimmin mainittiin yhteistyön kehittäminen ja lisääminen alueen muiden toimijoiden kanssa (taulukko 23). Yritysten tavoitteena on palvella asiakkaita yhä paremmin ja laadukkaammin. Vesillä liikkumisen lisääminen ja vesien merkityksen lisääminen ylipäätään on tärkeää. Luontoarvojen, hyvinvoinnin ja Repoveden historian tuotteistaminen nousi myös esille.

Jokaista kyselyyn osallistunutta yritystä kiinnosti osallistua johonkin Metsähallituksen järjestämään koulutukseen seuraavien viiden vuoden aikana. Eniten yrityksiä kiinnosti Repoveden kansallispuisto-opaskoulutus (75 %) ja seuraavaksi eniten alueen kulttuuriperintö ja historia (67 %) sekä alueen metsäkulttuuriperinnön hyödyntäminen tuotteistamisessa (58 %) ja metsien terveys- ja hyvinvointivaikutukset tuotteistamisessa (58 %) (taulukko 24). Aikaakin oltiin valmiita käyttämään koulutukseen keskimäärin kahdeksan päivää vuosittain.

Taulukko 20. Yritysten näkemykset yritysten toiminnan ja alueen matkailun kehittymisestä Repoveden alueella.

	Vastanneita		Arviointi, %					Keski-arvo	Keskihajonta
	n	%	supistuu merkittävästi	supistuu jonkin verran	pysyy entisellään	kasvaa jonkin verran	kasvaa merkittävästi		
Yrityksen toiminta	12	100		17	8	33	42	4,0	1,13
Alueen matkailu	12	100				83	17	4,2	0,39

Taulukko 21. Repoveden alueen yritysten aikomukset lisätä yhteistyötä seuraavien 12 kk:n aikana.

	Vastanneita		Arviointi, %					Keski-arvo	Keskihajonta
			erittäin epätodennäköises	epätodennäköisesti	ehkä	todennäköisesti	erittäin todennäköisesti		
	n	%							
Aikomuksena lisätä yhteistyötä	12	100	8	8		33	50	4,1	1,31

Taulukko 22. Repoveden kansallispuiston merkitys yritykselle seuraavien vuosien aikana.

Arvioitava asia	Vastanneita		Arviointi, %					Keski-arvo	Keskihajonta
			ei lainkaan	melko vähän	keskinkertaisesti	melko paljon	erittäin paljon		
	n	%							
Alue merkitsee yrityksille tulevaisuudessa	12	100			17	50	33	4,2	0,72

Taulukko 23. Repoveden alueella toimivien yritysten suunnitelmia oman toiminnan kehittämiseksi seuraavien viiden vuoden aikana

Yrityksen ensisijainen päätoimiala	Kehittämissuunnitelmat
Majoituspalvelut	Ekosertifiointi. Palveluiden kehittäminen useiden toimijoiden kanssa.
Majoituspalvelut	Saada majoitettua ja ruokittua Repovedellä käyviä. Rakentaa yhteistyöpaketteja Repovesi-keskuksen muiden yrittäjien kanssa. Yhteismarkkinointiin panostetaan erityisesti.
Ravitsemis- ja juhlapalvelut	Perheille venepaketteja. Yhteispaketteja Visulahden ja Tykkimäen kanssa perheille.
Ohjelmapalvelut	Tavoitteet ovat entisellään. Tulevaisuudessa enemmän keskittymistä Repoveden tarinoiden ja historian kokoamiseen.
Ohjelmapalvelut	Edessä on yrityksen/liiketoiminnan myyminen.
Ohjelmapalvelut	Repovesi tulee olemaan sisävesien ykköskohde. Vihreä jalanjälki tulee korostumaan entisestään markkinoinnissa.
Ohjelmapalvelut	Green Care -yritysidean laajentaminen. Yhteistyötä ruoka- ja majoituspalveluita tarjoavien kanssa.
Ohjelmapalvelut	Myydään enemmän veneretkiä ja vuokrataan enemmän soutu- ja melontakalustoa. Tavoitellaan, että puistoon kuljettaisiin entistä enemmän vettä pitkin. Mäntyharjun toimijoiden kanssa kehitetään yhteisiä, laadukkaita palveluita.
Ohjelmapalvelut	Viipymän pidentäminen monipuolisemmilla ohjelmapalveluilla. Laadun jatkuva parantaminen. Asiakaspalautteen aktiivinen kerääminen ja saadun palautteen pohjalta kehittämistyö.
Ohjelmapalvelut	Hyvinvoinnin tuotteistaminen. Lisätään yhteistyötä kuljetus-, majoitus- ja ohjelmapalveluita tarjoavien yrittäjien kanssa. Koostetaan paketti Repovesi-Verla.
Kokous- ja juhlapalvelut	Lisää yritysasiakkaille ja yhdistyksille virkistyspäiviä luonnossa. Luonnon terveysvaikutukset mukaan tuotekehitykseen. Lisätään yrittäjäverkoston käyttöä palveluiden koostamisessa.

Taulukko 24. Repovedellä toimivien Metsähallituksen yhteistyöyritysten halukkuus osallistua eri aihepiirien koulutukseen seuraavien viiden vuoden aikana.

Koulutuksen aihe	Kiinnostaa (%)
Alueen luonto ja luonnonsuojelu	42
Alueen kulttuuriperintö ja historia	67
Alueen metsäkulttuuriperinnön hyödyntäminen tuotteistamisessa	58
Kansainväliset luontomatkailijat asiakkaina	42
Metsien terveys- ja hyvinvointivaikutukset palveluina	58
Kansallispuisto-opas koulutus	75
Muu, mikä? Villiyrttien käyttö	8

Yritykset antoivat vastauksia myös Repoveden kansallispuiston ulkopuolisten alueiden reitistöjen käyttöön. Seitsemällä vastanneella yrityksellä oli suunnitelmia hyödyntää reitistöjä Mäntyharjun suuntaan, erityisesti melontareitti Repovedeltä Mäntyharjulle kiinnosti. Myös melontareitti Repovedeltä Verlaan oli useamman yrityksen suunnitelmissa. Yritykset myös toivoivat Repovesi–Kouvola-reitistöjen parantamista.

3.5 Toiveita ja terveisiä Metsähallitukselle

Vapaamuotoisessa palautteessa kysyttiin yritysten toiveita Repoveden kehittämiseksi. Yleisesti ottaen alueelle toivottiin lisää yrittäjien asiakkaiden käyttöön tarkoitettuja tulipaikkoja (taulukko 25). Lisäksi toivottiin lisää informaatiota matkailijoille ja markkinoinnin näkyvyyttä. Venäjänkielisille kävijöille toivottiin ohjeistusta puistossa toimimiseen heidän omalla kielellään.

Yrityksiltä kysyttiin lopuksi muita toiveita Metsähallitukselle. Yrittäjät nostivat esille kehittämistarpeita liittyen tiedottamiseen, palvelurakenteisiin, yhteistyön kehittämiseen ja uusien reittien avaamiseen (taulukko 26).

Taulukko 25. Toiveita Repoveden kansallispuiston kehittämiseksi.

Yrityksen ensisijainen päätoimiala	Kehittämistoiveet
Majoituspalvelut	Uusia polkuja puistoon.
Majoituspalvelut	Lisää tulentekopaikkoja/grillauspaikkoja (myös yrittäjille).
Ohjelmapalvelut	Tulipaikka Kapiavedelle.
Ohjelmapalvelut	Venäjänkieliset ohjeistukset puistossa toimimiseen on saatava pian. Nämä ohjeet puistoon ja matkanjärjestäjille Venäjälle sekä Kouvolan Seudun matkailuun.
Ohjelmapalvelut	Teette todella hyvää työtä Repovedellä! Kiitos! Toivoisin, että Nuuksio ja Sipoonkorpi ottaisivat mallia Repovedestä.
Ohjelmapalvelut	Repovedeltä puuttuvat osittain fyysiset toimipisteet (info jne.) matkailijoille! Lasten huomioiminen.
Ohjelmapalvelut	Laitureiden parantaminen. Lisää nuotiopaikkoja yrittäjille.
Ohjelmapalvelut	Yhdessä ideoida, kuinka voisimme, toinen toistamme tukien, saada innostettua perheitä hakemaan luonnosta voimaa – herättää syvä kiinnostus luontoon. Kansainväliseen kansallispuistojen väliseen yhteistyöhön osallistuminen, jotta tieto Repovedestä menisi tätäkin kautta maailmalle. Järjestää kampanja teemalla ”maista luontoa” – innostuspiikin antaminen uusille kävijöille.
Ohjelmapalvelut	Näkyvyyttä markkinoinnilla.
Ohjelmapalvelut	Metsähallitus mukaan Repoveden vesistöportin lanseeraamiseen (Hillosensalmi) ja ylipäättään vesistöjen parempaan hyödyntämiseen.

Taulukko 26. Muita toiveita Metsähallitukselle.

Yrityksen ensisijainen päätoimiala	Muut toiveet
Majoituspalvelut	Että opasteet puistossa ovat kunnossa, kun lähetämme asiakkaitamme puistoon. Tiivis paketti siitä, kuinka opastetaan Repovedelle meneviä, esim. millaisia (vaativuusaste) reittejä on tarjolla, mihin minkäkin kuntoisia asiakkaita kannattaa opastaa. Kävijämäärien kasvuun varautumista. Selkeät säännöt toimintaan.
Majoituspalvelut	Saarijärvellä Tolosentalon ympäristön sekasotkuisuus pistää silmään – siistiminen. Tolosentalon ja Saarijärven kämpän välille rantaan ”luontopolku” ja maiseman avaaminen. Retkikartta.fi – vanhoja merkintöjä, huono -> kehitettävä.
Ravitsemispalvelut	Avoin yhteistyö puolin ja toisin.
Ohjelmapalvelut	Tasapuolinen tiedottaminen kaikille yrittäjille.
Ohjelmapalvelut	Pelastuspalveluiden sujuvuus puistossa kävijöiden tietoon: mistä ihminen tietää missä on vrt. Seitsemisen kansallispuistossa ovat paikan koordinaatit paalussa. Retkeilijöiden turvallisuus on myös Metsähallituksen asia.
Ohjelmapalvelut	Varauskotajärjestelmän pitäisi olla siten, että tarjousvaiheessa voi varata ja jos ei saa kaup- paa, sen voi perua ilman kuluja x-päivää ennen varattua ajankohtaa.
Ohjelmapalvelut	Yhteistyön rakentaminen
Ohjelmapalvelut	Kiitos tähänastisesta yhteistyöstä. Kun yritys tekee tuotekehitystyötä, olisi Metsähallituksen (ja hoitokunnan) reagointi- ja päätöksentekoriipeyttä parannettava. Repoveden kansallispuisto-oppaille rintataskuun mahtuva ”faktoja Repovedestä tärippivihko”, josta olisi helppo kerrata tärkeitä asioita aina ennen ryhmän tuloa. Mahdollisesti yrittäjät voisivat myös ostaa – vaikka omalla logollaan – ja jakaa tietyille asiakkailleen tätä tärippivihkoa. (Yritykset osallistuivat tärippivihkon kustannuksiin.) Tai olisi oppaan versio sekä asiakkaan versio.
Ohjelmapalvelut	Parempaa tiedottamista esim. milloin uudet rakenteet ovat käytössä, milloin Ketunlossi on käytössä, tiedotusta tulevasta jne. Avointa tiivistä yhteistyötä.
Ohjelmapalvelut	Kapiaveden tulentekopaikka on yrittäjän kannalta hyvä; sinne on helppo (ja kustannustehokasta) viedä veneellä tarvittavat työtarpeet mm. ruokailuun liittyvät tarvikkeet. Tästä voisi ottaa mallia enemmänkin. Kapiavedelle kuitenkin tarvitaan lisää tulisijoja.
Kokous- ja juhlapalvelut	Lisää tietoa hyvinvointipalveluiden kehittämiseen esim. villiyrtti ja villivihannes -kurssi. Reittien luokitukset olisivat tärkeitä – etenkin yritysasiakkaille myytäessä – että osattaisiin antaa etukäteen oikeaa tietoa reittien vaativuudesta. Tietoa luontoon liittyvistä terveystutkimuksista.

4 Tulosten tarkastelu

Repoveden kansallispuiston yritystutkimuksessa haastateltiin 12 alueella toimintaansa harjoittavaa yritystä, joilla on yhteistyösopimus Metsähallituksen kanssa. Yrityksistä yhdeksän (75 %) oli käyttänyt Repoveden kansallispuiston aluetta toiminnassaan viimeisen vuoden aikana. Yrityksistä 75 % ilmoitti toimialueekseen Kouvolan, 25 % Mäntyharjun ja yksi yritys ilmoitti toimialueekseen koko Suomen. Yleisimmät toimialat olivat ohjelmapalvelut (83 % vastanneista) ja ravitsemispalvelut (58 % vastanneista).

Yrityksillä oli viimeisten 12 kuukauden aikana yhteensä 4 050 Repoveden kansallispuistoa käyttänyttä asiakasta. Yritysten asiakkaista 90 % oli suomalaisia ja 10 % ulkomaalaisia.

Suurimmalla osalla yrityksistä oli yhdestä kahteen kokopäiväistä työntekijää vuonna 2013. Osa-aikaisia työntekijöitä oli kysymykseen vastanneilla (6 yritystä) keskimäärin viisi henkilöä. Yhteensä yritykset työllistivät 47 henkilöä ja 23 henkilötyövuotta.

Repoveden kansallispuistoa toiminnassaan käyttävät yritykset tarjosivat asiakkailleen usein monia toimintoja. Yleisimmin haastattujen yritysten tarjonnasta löytyivät virkistys- ja koulutuspäivät (78 % vastanneista), maastoruokailut (67 %) sekä opastetut retket (67 %).

Repoveden kansallispuistoa käyttäneistä yrityksistä 66 % arvioi alueen merkityksen olleen yritykselle erittäin suuri tai melko suuri. Loput 33 % piti alueen merkitystä keskinkertaisena.

Lähes kaikki yritystutkimukseen osallistuneista yrityksistä (92 %) olivat käyttäneet alueen palvelurakenteita, lähestymisopasteita, jätehuoltoa, opastusaineistoa verkkosivuihin ja lähialueen tiestöä. Alueen palveluista ja rakenteista parhaaksi arvioitiin Metsähallituksen Repoveden verkkosivujen hyödyllisyys (kaikki vastanneet arvioivat ne melko tai erittäin hyväksi). Hyvänä pidettiin myös palvelurakenteita maastossa (91 % arvioi erittäin tai melko hyväksi) ja jätehuoltoa (91 % arvioi erittäin tai melko hyväksi). Huonoimpana pidettiin lähialueen tiestöä (18 % arvioi erittäin huonoksi).

Yritystutkimuksen tulokset palvelurakenteiden osalta ovat hyvin samankaltaiset kuin lähes samanaikaisesti toteutetussa Repoveden kävijätutkimuksessa kerätty palaute kävijöiltä (Nylander 2017a). Kävijätutkimuksessa (arviointi asteikolla 1–5, jossa 1 = erittäin tyytymätön, 5 = erittäin tyytyväinen) parhaimmaksi arvioitiin polttopuut huolletuilla tulipaikoilla (ka 4,62), pysäköintipaikat (ka 4,56) ja tulentekopaikat sekä laavut (ka 4,62). Kävijätkin antoivat huonointa palautetta tiestöstä (ka 3,64).

Haastatelluista yrityksistä 67 % arvioi tekevänsä keskinkertaista enemmän yhteistyötä alueen muiden yritysten kanssa ja 33 % arvioi tekevänsä sitä keskinkertaisesti. Haastattelukysymys oli muotoiltu siten, että yhteistyökumppaneiden määrää ei kysytty erikseen vaan jo kahden yrittäjän välistä yhteistyötä saattoi arvioida määrällä ”erittäin paljon”. Puolet yrityksistä suunnitteli vielä lisäävänsä yhteistyötä alueen muiden yritysten kanssa seuraavan vuoden aikana. Yhteistyötä muiden yrittäjien kanssa tehtiin useimmiten ruokapalveluiden (83 % vastanneista), ohjelmapalvelujen (83 %) sekä myynnin (75 %) ja tuotteiden (75 %) osalta.

Neljä yritystä (36 % vastanneista) koki Metsähallituksen henkilöstön yhteistyön yrittäjien kanssa erittäin hyväksi. Vastanneista 54 % piti sitä melko hyvänä tai keskinkertaisena ja melko huonona yhteistyötä piti yksi yritys. Yhteistyön toivottiin olevan avointa ja tasapuolista kaikkia kohtaan, lisäksi kaivattiin ripeämpää tiedottamista.

Metsähallituksen toimintaa pyydettiin arvioimaan myös yleisimmin. Eniten positiivista palautetta tuli Metsähallituksen Repoveden kansallispuiston verkkosivujen hyödyllisyydestä. Myös palvelurakenteet maastossa, jätehuolto ja maasto-opasteet saivat kehuja. Heikoimmat arviot tulivat lähialueen tiestöstä sekä Metsähallituksen järjestämästä koulutuksesta ja yhteistyötilaisuuksista.

Vastanneista yrityksistä 42 % arvioi toimintansa kasvavan tulevaisuudessa merkittävästi (5 yritystä) ja 17 % arvioi toimintansa supistuvan jonkin verran (2 yritystä). Yritykset näkivät alueen matkailun tulevaisuuden hyvin valoisana, sillä kaikki yritykset arvioivat matkailun kasvavan merkittävästi tai jonkin verran. Repoveden kansallispuiston alueen merkitystä yrityksen toiminnalle piti erittäin merkittävänä tai melko merkittävänä 83 % vastanneista (10 yritystä).

Yritykset esittivät myös toiveita Metsähallitukselle. Yleisesti ottaen toivottiin lisää tulipaikkoja yrittäjien käyttöön. Tässä kohtaa on hyvä muistaa, että varaukodat rakennettiin alun pitäen palvelemaan juuri yritysten ohjattuja retkiä ja maastoruokailuja. Ajatuksena oli, että yritykset voivat varata etukäteen omien asiakasryhmiensä käyttöön rauhallisen taukopaikan. Yrittäjät ovat kuitenkin käyttäneet varauksotia harvakseltaan ja ne palvelevatkin pääasiassa omatoimisia retkeilijöitä. Käytön vähäisyyttä muutamit yrittäjät perustelivat vuokrattavien kotien varaus- ja peruutusehtojen jäykkyydellä. Lisäksi toivottiin lisää informaatiota matkailijoille ja markkinoinnin näkyvyyttä. Venäjänkielisille kävijöille toivottiin ohjeistusta puistossa toimimiseen heidän omalla kielellään.

Selbyn ym. (2010) tutkimuksen mukaan Repoveden yrittäjät olivat tyytyväisiä asiakkaidensa määrään eivätkä välittäneet tehdä tuotekehitystyötä tai investointeja uusiin matkailupalveluihin. Vajaan viiden vuoden aikana alueelle on tullut kuitenkin uusia yrityksiä, tuotekehitystyötä tehdään innolla ja halutaan myös lisäkoulutusta. Ja mikä tärkeintä, halutaan kasvaa ja hyödyntää reitistöjä myös Repoveden ympäristössä sekä yhdistää Verla ja Tykkimäki osaksi palvelukokonaisuuksia. Repoveden yrittäjillä on kehittämisen meininki päällä ja tulevaisuus näyttää valoisalta.

Tässä yritystutkimuksessa tehtyjen haastatteluiden jälkeen Repoveden matkailualueelle on tullut uusia vetovoimaisia käyntikohteita Verlan maailmanperintökohteen ja taidekeskus Salmelan lisäksi. Tällaisia ovat Vuohijärven luonto- ja kulttuurikeskus sekä Woikoski Feeling -yrityskonsernin ainutlaatuiset tehdas- ja automuseot muiden matkailupalveluiden lisäksi. Selbyn ym. (2010) tutkimuksessa kaivattiin juuri tällaisia vetovoimaisia käyntikohteita viipymän pidentymiseksi – tällainen matkailullinen kokonaisuus alue nyt on. On siis odotettavissa, että matkailun aluetaloudelliset vaikutukset kasvavat Repovedellä.

Lähteet

- Hemmilä, T. 2008: Repoveden kansallispuiston kävijätutkimus 2007. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 101. 51 s.
- Häyrinen, T. & Kujala, L. 2003: Repovesi: erämaa Etelä-Suomessa. – Edita ja UPM-Kymmene, Helsinki. 120 s.
- Koski, J. (toim.) 2013: Suomen kalliokiipeilyreitit 2008. 4. korj. p. – Suomen kiipeilyliitto, Helsinki. 320 s.
- Metsähallitus 2004: Repoveden kansallispuiston ja Aarnikotkan metsän luonnonsuojelualan hoito- ja käyttösuunnitelma. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 75. 105 s.
- Metsähallitus 2008: Repoveden kansallispuiston ja Aarnikotkan metsän luonnonsuojelualan palvelurakentamisen toimenpidesuunnitelma. – Metsähallitus, Etelä-Suomen luontopalvelut, Saimaan puistoalue. Asianro MH 1330/72/2009.
- Metsähallitus 2016a: Repoveden kansallispuisto. – Luontoon.fi-verkkopalvelu. <www.luontoon.fi/repovesi>, viitattu 8.2.2016.
- Metsähallitus 2016b: Repoveden virtuaaliopas. – Metsähallitus, Vantaa. <www.visitrepovesi.fi/>, viitattu 8.2.2016.
- Niskala, P. 2003: Repoveden kävijätutkimus 2002. – Raportti 24.4.2003, Metsähallitus, luontopalvelujen arkisto, Vantaa. 44 s.
- Nylander, M. 2017a: Repoveden kansallispuiston kävijätutkimus 2013-2014. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 226. 69 s.
- Nylander, M. 2017b: Repoveden kansallispuiston luontomatkailemisuunnitelma. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 147. 52 s.
- Selby, A., Neuvonen, M., Petäjäistö, L. & Sievänen, T. 2010. Kansallispuistojen merkitys maaseutumatkailulle. – Metlan työraportteja 161 / Working Papers of the Finnish Forest Research Institute 161. 49 s.
- Siikava, I. 1986: Kylä elää ja me sen mukana. – Omakustanne. 112 s.

LIITE 1. Haastattelulomake

Metsähallitus

Etelä-Suomen luontopalvelut Luottamuksellinen

Haastattelulomakkeen nro _____

Vastauspäivämäärä _____

REPOVEDEN KANSALLISPUISTON JA AARNIKOTKAN METSÄN LUONNONSUOJELUALUEEN YRITYSTUTKIMUS

Yritystutkimuksella kerättävää tietoa käytetään hyväksi Repoveden kansallispuiston ja Aarnikotkan metsän luonnonsuojelualan kehittämiseksi, luontomatkailusuunnitelman laadinnassa ja kestävä luontomatkailun edistämiseksi.

Antamanne tiedot ovat ehdottoman luottamuksellisia ja tulokset raportoidaan siten, että yksittäisen yrityksen tiedot eivät ole niistä pääteltävissä.

Osaan kysymyksistä vastataan merkitsemällä yksi rasti vastausympyrään (○). Niissä kysymyksissä, joissa on mahdollista valita useampi vaihtoehto, merkitkää vastauksenne vastausruutuihin (□). Joissakin kysymyksissä pyydetään kirjoittamaan vastaus.

Lisätietoja antaa Mirja Nylander puh 040 – 752 6727, mirja.nylander (at) metsa.fi

KIITOKSET ETUKÄTEEN!

TAUSTATIEDOT YRITYKSESTÄ

1. Yrityksenne

nimi _____

perustamisvuosi _____

y-tunnus _____

2. Vastaajan

nimi _____

asema tai tehtävä yrityksessä _____

3. Yrityksenne toimialue (merkitkää tarvittaessa useampi kohta)

koko Suomi

joku maakunta tai maakunnat, mikä tai mitkä?

Kouvola

Mäntyharju

Muu kunta, mikä?

Muu kunta, mikä?

4. Yrityksenne päätoimiala(t) tärkeysjärjestyksessä (1=tärkein, 2=seuraavaksi tärkein jne.)

___ majoituspalvelut	___ välinevuokraus, mitä _____
___ ravitsemispalvelut	___ kokous- ja juhlapalvelut
___ ohjelmapalvelut	___ kuljetuspalvelut
	___ tapahtumat
___ matkatoimisto-, matkanjärjestäjä- tai matkaopaspalvelut	___ muu, mikä? _____
___ ostospaikat	

5. Mitkä ovat tärkeimmät yrityksenne tarjoamat palvelut ja aktiviteetit?

ASIAKKAAT**6a. Kuinka monta % yrityksenne Repovettä käyttävistä asiakkaista on vuonna 2012 ollut...**

suomalaisia	_____ %	yksityisasiakkaita	_____ %
ulkomaalaisia	_____ %	yritys-/työasiakkaita	_____ %
yhteensä	100 %	yhdistyksiä, kerhoja	_____ %
yhteensä noin	_____ hlöä	koululaisia, opiskelijoita	_____ %
		yhteensä	100 %

6b. Mistä maista yrityksenne Repovettä käyttävät asiakkaat pääasiassa saapuvat (3 tärkeintä maata tärkeysjärjestyksessä)?

ei ulkomaalaisia asiakkaita

**7a. Kuinka asiakaskuntanne jakaantuu
vuodenajoittain?**

kesä (1.6.-31.8)	_____ %
syksy (1.9.-	_____ %
talvi (1.12.-28.2.)	_____ %
kevät (1.3.-31.5.)	_____ %

**7b. Mille vuodenaajoille tuotekehitätte lisää
palveluita/tuotteita?**

kesä (1.6.-31.8)	_____
syksy (1.9.-	_____
talvi (1.12.-	_____
kevät (1.3.-	_____

HENKILÖSTÖ**8. Yrityksenne työntekijä- ja henkilötyömäärät vuonna 2012**

kokopäiväiset	_____ henkilöä ja	_____ henkilötyövuotta
osa-aikaiset	_____ henkilöä ja	_____ henkilötyövuotta

9. Millaiseen luontomatkailuun liittyvään koulutukseen yrityksenne olisi kiinnostunut osallistumaan seuraavan 5 vuoden aikana?

- alueen luonto ja luonnonsuojelu kulttuuriperintönä
- alueen kulttuuriperintö ja historia
- alueen metsäkulttuuriperinnön hyödyntäminen tuotteistamisessa
- kansainväliset luontomatkailijat asiakkaina
- metsien terveys- ja hyvinvoinnin vaikutukset palveluina
- kansallispuisto-opas koulutus (sis. laajemmin Repoveden kansallispuiston luonnonsuojelua kulttuuriperintöä)
- muu, mikä? _____
- kuinka paljon olisitte valmis käyttämään aikaa koulutukseen vuonna 2014? _____ päivää
- yrityksemme ei ole kiinnostunut luontomatkailuun liittyvistä koulutuksista

KANSALLISPUISTON ALUEEN KÄYTTÖ

10. Onko yrityksenne käyttänyt Repoveden kansallispuistoa liiketoiminnassaan vuonna 2012?

- kyllä → JATKAKAA SEURAAVASTA KYSYMYKSESTÄ (11)
- ei → SIIRTYKÄÄ KYSYMYKSEEN NRO 14

11a. Minkälaisia toimintoja harjoititte Metsähallituksen hallinnoimalla tutkimusalueella ja millä niistä yrityksellänne on voimassa oleva kuluttajaturvallisuuslain (2012) mukainen turvallisuussuunnitelma?

	turvallisuus suunnitelma		turvallisuus-suunni- telma
☐ retkeily	☐	☐ marjastus	☐
☐ opastetut retket	☐	☐ sienestys	☐
☐ kiipeily- ja laskeutuminen	☐	☐ kalastus	☐
☐ leirien järjestäminen	☐	☐ melontakaluston vuokraus	☐
☐ luokkaretket	☐	☐ veneilykaluston vuokraus	☐
☐ telttailu tai leirytyminen maas-	☐	☐ muu välinevuokraus	☐
☐ nuorisotoiminta	☐	☐ tilausvene- tai tilauslaivaliikenne	☐
☐ yritysten virkistys- ja koulutuspäi- vät	☐	☐ reittivene- tai reittilaivaliikenne	☐
☐ luonnon tarkkailu	☐	☐ melontaretket	☐
☐ luontovalokuvaus, maalaaminen	☐	☐ maastoruokailut	☐
☐ lintuharrastus	☐	☐ ruoka- tai ravitsemispalvelut	☐
☐ kasviharrastus	☐	☐ kahvilatoiminta	☐
☐ geologiaan tutustuminen	☐	☐ majoitus vuokrakämpillä	☐
☐ pyöräily	☐	☐ saunapalvelut	☐
☐ murtomaahiihto	☐	☐ tapahtuman järjestäminen	☐
☐ lumikenkäkävely	☐	☐ tilavuokraus	☐
☐ retkiluistelu	☐	☐ tuotemyynti	☐
☐ muu, mikä _____	☐	☐ muu, mikä? _____	☐

11b. Mikä valitsemanne vaihtoehto on ollut kaikkein tärkein?

12. Kuinka usein yrityksenne on käyttänyt repoveden kansallispuiston aluetta yritystoiminnassa vuonna 2012

yrityksenne sesonkiaikoina

- kerran viikossa tai useammin
- kerran kahdessa viikossa
- kerran kuukaudessa
- harvemmin

yrityksenne sesongin ulkopuolella

- kerran viikossa tai useammin
- kerran kahdessa viikossa
- kerran kuukaudessa
- harvemmin

13. Kuinka paljon Repoveden kansallispuistolla on ollut merkitystä yrityksellenne vuonna 2012?

(5= erittäin paljon, 4=melko paljon, 3=keskinkertaisesti, 2=melko vähän, 1=ei lainkaan)

- erittäin paljon 5 4 3 2 1
 ei lainkaan

ja miten?

A) YRITYKSET, JOTKA OVAT KÄYTTÄNEET REPOVEDEN KANSALLISPUISTOA VUONNA 2012

→ SIIRTYKÄÄ KYSYMYKSEEN NRO 16

B) JOS YRITYS EI OLE KÄYTTÄNYT REPOVEDEN KANSALLISPUISTOA LIIKETOIMINNASSAAN VUONNA 2012 → JATKAKAA TÄSTÄ

14a. Miksi yrityksenne ei ole käyttänyt repoveden kansallispuistoa liiketoiminnassaan?

14b. Olisiko yrityksenne kiinnostunut käyttämään Repoveden kansallispuistoa toiminnassaan, miten?

15. Kuinka todennäköisesti yrityksenne käyttää repoveden kansallispuistoa liiketoiminnassaan seuraavien 24 kk aikana?

(5= erittäin todennäköisesti, 4=melko todennäköisesti, 3=ei kumpikaan, 2=melko epätodennäköisesti, 1=erittäin epätodennäköisesti)

- erittäin todennäköisesti 5 4 3 2 1
 erittäin epätodennäköisesti

KANSALLISPUISTON ULKOPUOLISET ALUEET JA REITISTÖT

16a. Onko yrityksenne käyttänyt liiketoiminnassaan vuonna 2012 joitain seuraavista Repoveden kansallispuiston lähialueista tai reitistöistä?

Reitistöt Kouvolan suuntaan, mitkä?

Muut reitistöt tai alueet, mitkä?

Reitistöt Mäntyharjun suuntaa, mitkä _____

Muut reitistöt tai alueet, mitkä?

16b. Aiotteko hyödyntää tulevaisuudessa

Reitistöjä Kouvolan suuntaan, mitä?

Muut reitistöt tai alueet, mitkä?

Reitistöjä Mäntyharjun suuntaan, mitä?

Muut reitistöt tai alueet, mitkä?

YLEINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA MATKAILUYRITYSTEN VÄLINEN YHTEISTYÖ VUONNA 2012

17. Teettekö yhteistyötä repoveden alueen muiden yritysten kanssa?

(5= erittäin paljon, 4=melko paljon, 3=keskinkertaisesti, 2=melko vähän, 1=ei lainkaan)

erittäin paljon 5 4 3 2 1
○ ○ ○ ○ ○ ei lainkaan

18. Millaisissa asioissa teette yhteistyötä Repoveden alueen muiden yritysten kanssa?

markkinointi

myynti

kalusto

tapahtumat

tuotteet

tuotekehitys

majoituspalvelut

ruokailupalvelut

ohjelmapalvelut

kuljetuspalvelut

muu, mikä?

muu, mikä?

19. Aiotteko lisätä yhteistyötä Repoveden alueen muiden yritysten kanssa seuraavien 24 kk aikana?

(5= erittäin todennäköisesti, 4=melko todennäköisesti, 3=ehkä, 2=melko epätodennäköisesti, 1=erittäin epätodennäköisesti)

erittäin todennäköisesti 5 4 3 2 1
○ ○ ○ ○ ○ erittäin epätodennäköisesti

20. Onko Repoveden kansallispuiston perustaminen vaikuttanut yrityksenne toimintaan? Miten?

YHTEISTYÖ METSÄHALLITUKSEN JA YRITYKSEN VÄLILLÄ VUONNA 2012

21a. Arvioi Repoveden kansallispuiston seuraavien palvelujen laatua.		(5 = erittäin hyvä, 4 = melko hyvä, 3 = keskinkertainen, 2 = melko huono, 1 = erittäin huono)					emme ole käyttäneet	Kommentit	
		5	4	3	2	1			
palvelurakenteet alueen sisääntuloväylillä (pysäköintipaikat, lähestymisopasteet)	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin huono	☐	
lähialueen tiestö	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin huono	☐	
palvelurakenteet maastossa (tulentekopaikat, kodat, polut, ladut, laiturit, sillat, käymälät jne.)	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin huono	☐	
rakenteiden ja reittien turvallisuus	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin huono	☐	
maasto-opasteet (infotaulut, viitoitus)	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin huono	☐	
polttopuuhuolto	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin huono	☐	
jätehuolto (käymälät, jätepiestet, yleinen siisteys)	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin huono	☐	
erityisryhmien palvelut (esim. liikuntaesteiset)	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin huono	☐	
MH:n henkilöstön yhteistyö yrittäjien kanssa	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin huono	☐	
MH:n opastusaineisto (esitteet ym.)	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin huono	☐	
MH:n alueen verkkosivujen hyödyllisyys	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin huono	☐	
MH:n järjestämät koulutukset /yhteistyötilaisuudet	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin huono	☐	
muu, mikä? _____	erittäin hyvä	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin huono	☐	

21b. Kuinka tyytyväisiä olette kokonaisuudessaan Repoveden kansallispuiston palveluiden ja rakenteiden määrään?
 (5= erittäin tyytyväinen, 4=melko tyytyväinen, 3=ei kumpikaan, 2=melko tyytymätön, 1=erittäin tyytymätön)

erittäin tyytyväinen 5 4 3 2 1 erittäin tyytymätön

TULEVAISUUS

22. Minkälaiset tulevaisuuden näkymät yrityksellänne on toiminnan kasvun suhteen?
 (5= kasvaa merkittävästi, 4=kasvaa jonkin verran, 3=pysyy ennallaan, 2=supistuu jonkin verran, 1=supistuu merkittävästi)

yrityksen toiminta kasvaa merkittävästi 5 4 3 2 1 supistuu merkittävästi

23. Kuinka paljon arvioitte Repoveden kansallispuiston merkittävän yrityksellenne seuraavien 24 kk aikana?
 (5= erittäin paljon, 4=melko paljon, 3=ei kumpikaan, 2=melko vähän, 1=ei lainkaan)

erittäin paljon 5 4 3 2 1 ei lainkaan

24. Kuinka arvioitte Repoveden alueen matkailun tulevaisuutta?
 (5= kasvaa merkittävästi, 4=kasvaa jonkin verran, 3=pysyy ennallaan, 2=supistuu jonkin verran, 1=supistuu merkittävästi)

matkailu Repoveden alueella kasvaa merkittävästi 5 4 3 2 1 supistuu merkittävästi

25. Suunnitelmanne yrityksen oman toiminnan kehittämiseksi seuraavien viiden vuoden aikana

Repoveden kansallispuistoon ja kestävän luontomatkailun hyödyntämiseen liittyvät tavoitteet yrityksessänne:

Kiinnostus uusien luontomatkailutuotteiden kehittämiseen Repoveden kansallispuistossa ja vaikutusalueella (esim: perhematkailupaketit yhdessä Tykkimäen kanssa)

Muut Repoveden kansallispuiston käyttöön/yhteistyöhön liittyvät kehittämissuunnitelmanne:

26. Mistä yrityksenne hakee tietoa Repoveden kansallispuistosta? (voitte merkitä useamman vaihtoehdon)

- Metsähallituksen luontoon.fi-sivustolta
- Metsähallituksen yleiseltä metsa.fi-sivustolta
- Metsähallituksen retkikartta.fi-sivustolta
- kuntien verkkosivuilta
- Repoveden kansallispuiston Facebook-sivulta
- muilta verkkosivuilta, mistä? _____
- esitteistä
- alueen hyvin tuntevilta henkilöiltä
- muualta, mistä? _____

27a. Metsähallitus tekee matkailuyrittäjien kanssa yhteistyötä ks. metsa.fi > eräasiat ja retkeily > matkailuyrityksille. Oletteko kiinnostuneet tekemään luontomatkailun yhteistyösopimuksen Metsähallituksen kanssa?

- yrityksellämme on jo yhteistyösopimus Metsähallituksen kanssa
- yrityksemme on kiinnostunut tekemään yhteistyösopimuksen Metsähallituksen kanssa
- yrityksemme ei ole kiinnostunut tekemään yhteistyösopimusta Metsähallituksen kanssa
Miksi? _____

27b. Minkälaista yhteistyötä toivotte Metsähallituksen ja yrityksenne välille?

TOIVEITA JA TERVEISIÄ METSÄHALLITUKSELLE

28. Mitä toiveita teillä on Repoveden kansallispuiston kehittämiseksi (palvelut, rakenteet ja ympäristö)?

29. Muita toiveita Metsähallitukselle?

KIITOKSET VASTAUKSISTANNE!

Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Sarja A

- No 224 Snickars, M., Arnkil, A., Ekebom, J., Kurvinen, L., Nieminen, A., Norkko, A., Riihimäki, A., Tapponen, T., Valanko, S., Viitasalo, M. & Westerbom, M. 2016: Assessment of the status of the zoobenthos in the coastal waters of western Uusimaa, SW Finland – a tool for management. 53 s.
- No 225 Kurvinen, L., Arnkil, A., Ekebom, J., Björkman, U., Sahla, M., Ivkovic, D., Riihimäki, A. & Haldin, M. 2017: Meri- ja rannikon luonnonsuojelualueiden tietotarpeet – MeriHOTT-hankkeen loppuraportti. 88 s.

Sarja B

- No 213 von Boehm, A. & Kajala, L. 2015: Raaseporin, Kuusiston ja Kajaanin rauniolinnojen, Svartholman merilinnoituksen ja Langinkosken luonnonsuojelualueen kävijätutkimus 2014. 223 s.
- No 214 Siirtola, P. & Ylläsjärvi, J. 2015: Yllästunturin luontokeskus Kellokkaan asiakastutkimus 2011. 70 s.
- No 215 Nivunkijärvi, M. 2015: Pallastunturin luontokeskuksen asiakastutkimus 2012. 68 s.
- No 216 Koskeli-Ratamaa, A. 2016: Kolin kansallispuiston kävijätutkimus 2014. 71 s.
- No 217 Metsähallitus 2016: Principles of Protected Area Management in Finland. 143 s.
- No 218 Metsähallitus 2016: Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus 2015. 53 + 15 s.
- No 219 Torppa, K. 2016: Karhunkierroksen luontokeskuksen asiakastutkimus 2013. 54 s.
- No 220 Torppa, K. 2016: Syötteen luontokeskuksen asiakastutkimus 2013–2014. 62 s.
- No 221 Veteläinen, T. 2016: Syötteen kansallispuiston kävijätutkimus 2015. 74 s.
- No 222 Keränen, I. & Mikkola, M. 2016: Etelä-Konneveden kansallispuiston kävijätutkimus 2015–2016. 65 s.
- No 223 Heinonen, M. 2016: Saaristomeren kansallispuiston kävijätutkimus 2014. 60 s.
- No 224 Lampinen, J. 2016: Patvinsuon kansallispuiston kävijätutkimus 2013. 53 s.
- No 225 Ala-Fossi, K. & Mikkola, M. 2017: Pyhä-Häkin kansallispuiston kävijätutkimus 2016. 43 s.
- No 226 Nylander, M. 2017: Repoveden kansallispuiston kävijätutkimus 2013–2014. 69 s.
- No 227 Nylander, M. & Paasonen, S. 2017: Repoveden kansallispuiston yritystutkimus 2013. 34 s.

Sarja C

- No 146 Metsähallitus 2017: Kolin hoito- ja käyttösuunnitelma. 171 s.
- No 147 Nylander, M. 2017: Repoveden luontomatkailevuussuunnitelma – Repovesi 2025. 52 s.

ISSN-L 1235-8983
ISSN (verkkojulkaisu) 1799-5388
ISBN 978-952-295-183-0 (pdf)

julkaisut.metsa.fi